

Beredskapsplan mot sykdom og massedød av fisk

Dokumentadministrator: Daniel Lian
Godkjent av: Daniel Lian

Gyldig fra: 17.06.2020
Revisjonsfrist: 17.06.2021

Revisjon: 1.1
ID: 1044

Formål

Ivareta smittehygiene og fiskevelferd i krisesituasjoner. Planen gir en oversikt over tiltak som er aktuelle å iverksette for å hindre, og eventuelt håndtere akutt utbrudd av smittsom sykdom og massedød.

Planen inneholder også tiltak for å hindre dødelighet ved skadelige alge- og manetforekomster eller akutt forurensing.

Konsesjoner/Lokaliteter

Beredskapsplanen omfatter følgende tillatelsesnummer:

STAA0005, STAA0014, STAA0026, STF0061

Tillatelsene omfatter følgende lokaliteter:

19977 – Jektholmen, N63.994950 Ø9.923317

31958 – Ratvika, N63.971850 Ø9.954783

19135 – Sandøya III, N64.243383 Ø10.264450

10398 – Seiskjæra, N64.092250 Ø10.115983

34897 – Brandsfjorden, N64.22067 Ø10.279933

38697 – Takflua, N63.58810 Ø9.51900

Prosedyre

Tiltak ved utbrudd eller mistanke om sykdom, eller massedød av fisk:

- Ledelsen i Refsnes Laks varsles umiddelbart i henhold til [Intern varslingsliste](#) (Gyldig) .
- Disse varsler Åkerblå AS straks på tlf. 72 44 93 77 når:
 - Dødeligheten øker.
 - Det observeres svimere.
 - Matlysten går brått ned.
 - Det observeres store mengder alger eller maneter i sjøen.
 - Fiskens adferd endrer seg brått og uforklarlig.

Våre samarbeidene veterinærer hos Åkerblå AS er: Asgeir Østvik tlf. 48 12 35 09

- Hvis kontakt ikke oppnås med Åkerblå AS, kontaktes Mattilsynet, tlf. 22 40 00 00.
- Varslingsplikt gjelder uansett årsak.

Tiltak ved massedød/sykdom av fisk:

- Ved tap av appetitt stoppes føring etter rådføring med veterinær.
- Dødfisk fjernes fra merdene så snart det lar seg gjennomføre.
 - Dødfiskhåv trekkes fortløpende til det ikke kommer opp mer dødfisk.
 - Lift-Up kan med fordel benyttes.
 - Hvis dødelighet er så stor at dette ikke nytter, tilkalles brønnbåt umiddelbart. Vi har brønnbåtsamarbeidsavtale med Måsøval Fiskeoppdrett, båt koordineres med disse.
 - Ved destruksjon /ensilering av hele merder eller lokalitet, kontaktes Scanbio Bjugn AS tlf 56 14 73 00 (24/7 vakttelefon)
- Dødfisken skal oppmales /ensileres så snart det lar seg gjennomføre, ensilasje leveres Scanbio Bjugn AS tlf 56 14 73 00 (24/7 vakttelefon).
 - Ensilasjekapasitet pr lokalitet
 - Sandøya III: 10m³
 - Brandsfjorden: 46m³

- Takflua: 22m³
- Seiskjæret: 22m³
- Ytterligere kapasitet på brønnbåt og dødfiskhåndtering er nærmere beskrevet i beredskapsavtale, lenke finnes under 'Referanser'
- Ved krav om slakting skal fisken slaktes ved Innovamar, dersom ikke annet kreves av Mattilsynet.

Ved masseforekomst av skadelige alger, maneter, akutt forurensing eller ved oksygensvikt:

- Når skadelige maneter eller alger nærmer seg, eller er påvist i oppdrettsanlegget, er det om å gjøre å la fisken få mest mulig ro.
- Det skal umiddelbart settes i gang de nødvendige tiltak som kreves for å begrense et eventuelt skadeomfang.
- Varsle produksjonsleder/arbeidende styreleder, som igjen varsler Åkerblå AS.
- Aktuelle tiltak igangsettes:
 - Fôring stoppes.
 - Ved manetinvasjon kan merdene skjermes med skjørt eller evt. finmasket not mot hovedstrømretningen slik at manetene ledes forbi.
 - Slepning av oppdrettsmerder. Dette foregår kun i kritiske situasjoner hvor skjerming er forsøkt. Slepning skal alltid avklares med Fiskeridirektoratet før det gjennomføres.
 - Prosedyrer for sleping:
 - Skal skje i rolig tempo, fortrinnsvis med strømretningen.
 - Ikke ved vind over bris styrke.
 - Ikke ved bølgehøyde over 0,5 meter.
 - Lodd trekkes opp til bunntelne.
- For å beskytte mot forurensningsutlipp som f.eks. olje, kan avlusningspresenninger settes i sjøen.
- Ved oksygensvikt: tilsette oksygen eller bruk strømsetttere.
- Nødslakting.

Handlingsplan – forebygging sykdom og fiskedød

Kompetanse blant de ansatte

- Alle ansatte hos Refsnes Laks har deltatt på, og gjennomført 2 dagers fiskevelferdskurs i henhold til Akvakulturforskriftens §6. Dette sikrer at de ansatte har de nødvendige faglige kvalifikasjoner for å drifte akvakulturanlegg, samt at de innehar nødvendig kunnskap for å hindre, oppdage og begrense rømming av fisk.
- Alle de ansatte har fått opplæring i bedriftens kvalitetssikringshåndbok; gjennomgang av prosedyrer og rutiner som er gjeldende, både for fiskens velferd, og for å sikre de ansattes helse, miljø og sikkerhet.

Daglig tilsyn og dødfiskopptak

- Alle lokaliteter, og alle merder med fisk skal ha tilsyn daglig, så sant været tillater det.

Varsling

- Åkerblå AS skal varsles straks ved mistanke om sykdom.
- Hensikten med varsling er å stille diagnose raskest mulig, slik at tiltak kan igangsettes så raskt som mulig, og varslingsplikten til Mattilsynet oppfylles.
- Åkerblå AS varsler mattilsynet tlf. 22 40 00 00, når det er mistanke om meldepliktig sykdom.

Helsekontroll

- Bedriften har avtale om helsekontroll med Åkerblå AS.

Smittesikring

- Anlegget skal kontinuerlig arbeide for å redusere risiko for at smitte introduseres og spres internt mellom lokaliteter.
- Dokumentasjon på smoltens helsetilstand og smittesikringsrutiner hos smoltanlegget.
- Utstyr skal være fritt for smitterisiko.

Miljø i anleggene

- Fisken skal hele tiden være sikret så godt miljø som det lar seg gjøre.

Lakselus

- Lusetelling foretas, jfr. Lakselusforskriften.
- Når antall lus pr. fisk nærmer seg grenseverdiene i Lakselusforskriften skal det tas kontakt med Åkerblå AS, for å planlegge og igangsette avlusning.

Slakteavtale

- Det er inngått slakteavtale med Innovomar ved ordinær slakting, og ved nødslakting.

Dødelighet ved masseforekomst av skadelige alger, maneter, akutt forurensing eller ved oksygensvikt:

- Når skadelige maneter eller alger nærmer seg, eller er påvist i oppdrettsanlegget, er det om å gjøre å la fisken få mest mulig ro. Stopp av fôring må vurderes, og man må vurdere om nødslakting skal settes i gang.

Referanser:

 [Avtale beredskap av skadet, syk og død fisk \(Gyldig\)](#)

 [Avtale beredskap av skadet, syk og død fisk - Vedlegg 1 og 2 \(Gyldig\)](#)

 [Ekstern varslingsliste \(Gyldig\)](#)

AVTALE om BEREDSKAP

- Håndtering av skadet, syk og død fisk -

Denne avtalen gjelder alle involverte selskaper i beredskapsgruppen. Avtalen omfatter tiltak ved større hendelser med skadet, syk og død fisk.

1. Håndtering og destruksjon av død fisk

Ved større hendelser med skadet, syk og/eller død fisk på et anlegg eller i et område stilles beredskapsgruppens kapasiteter tilgjengelig for henting, kverning, transport og destruksjon. Selskap(-ene) som berøres av en større hendelse bestemmer selv om gruppens kapasiteter skal tas i bruk eller ikke.

1.1 Varslingsplikt

Samtlige i beredskapsgruppen har varslingsplikt til de andre selskapene i gruppen ved større hendelser: skade, sykdom eller død. En større hendelse defineres som noe selskapet alene ikke kan håndtere. Varsling gjøres ved å kontakte personell på varslingslisten (vedlegg 1; tabell 1).

1.1.1 Årsaksforhold

Årsak eller mistanke om årsak til hendelsen skal oppgis når det er avklart.

1.2 Kontakt- og ansvarsperson

Hvert selskap skal være oppdatert på egen beredskapsplan og liste med kontaktpersoner (vedlegg 1; tabell 1). Disse personene er ansvarlige for at beredskapsplanen settes ut i drift ved behov og har det sitt selskaps overordnede ansvar ved en eventuell aksjon.

1.3 Beredskapsledelse

Personell i varslingslisten (vedlegg 1; tabell 1) samles ved en varslet større hendelse. Dette gjøres for å kunne samkjøre beredskapsgruppens resurser. Havbrukstjenesten AS kan bistå ved behov.

Beredskapsavtale – Håndtering av syk, skadet og død fisk	Side: 1 av 3
Dato gyldig fra: 27.02.15	Versjon: 1.00

1.3.1 Øvelse i krisehåndtering

Det skal gjennomføres øvelse i krisehåndtering minimum én gang per år. Omfang og tenkt hendelse velges slik at man får en naturlig rullering og dekker alle tenkte scenarier i løpet av en periode på fem år. Havbruksstjenesten AS er ansvarlig for å avholde øvelsene og utarbeide en rapport etter hver øvelse som oppsummering.

1.4 Eksterne kapasiteter

Selskapene har følgende eksterne kapasiteter på ensilasjebåter, brønnbåter og slakteri (vedlegg 2; tabell 2-4). De overnevnte kapasiteter stilles til disposisjon om tilgjengelig og om nødvendig.

2. Etterarbeid og kostnader

Etter en utført aksjon skal ansvarspersonen for det berørte anlegg/område rapportere til resten av beredskapsgruppen med informasjon om hendelsesforløp, tidsforbruk og en vurdering av aksjonsforløpet.

Kostnader ved en eventuell aksjon dekkes av det respektive berørte selskap(-er).

3. Oppdatering av vedlegg

Vedlegg til denne avtalen kan oppdateres av Havbruksstjenesten AS med ny eller oppdatert informasjon vedrørende varslingslisten (vedlegg 1) og/eller kapasiteter på eksterne ressurser (vedlegg 2). Dette kan gjøres uten ny signering av avtalen. Slike endringer medfører oppdatert versjonsnummer og dato i vedlegget.

4. Oppsigelsestid

Denne avtalen gjelder fra dato den er underskrevet til den blir skriftlig sagt opp.

Sandstad

Sted

27/02-15

Dato

Jens L.

for Marine Harvest AS

Ove A.

for AquaGen AS

H.P. H.

for Måsøval AS

Synnøve G. Enli

for Ervik Laks og Ørret AS

Stig W. da Selvaag

for Lerøy Midt AS

P. C. Knutshaug

for Knutshaugfisk AS

Arund B.

for SalMar AS

Ivar Refsnes

for Refsnes Laks AS

ST Stamfisk

for Marine Harvest avd. ST Stamfisk

Vedlegg 1 til avtale om beredskap – Håndtering av syk, skadet og død fisk -

- Tabell 1. Varslingsliste

Vedlegg 2 til avtale om beredskap – Håndtering av syk, skadet og død fisk -

- Tabell 2. Ekstern kapasitet ensilasjebåter

- Tabell 3. Ekstern kapasitet brønnbåter

- Tabell 4. Ekstern kapasitet slakteri

Beredskapsavtale – Håndtering av syk, skadet og død fisk	Side: 3 av 3
Dato gyldig fra: 27.02.15	Versjon: 1.00

Vedlegg 1 til Avtale om beredskap – Håndtering av skadet, syk og død fisk-

Tabell 1. Varslingsliste

Selskap	Hovedansvarlig	Tlfnr.	E-post	Alternativ kontaktpers.	Tlfnr.	E-post
MOWI Norway AS	Liv Birte Rønneberg	959 68 408	liv.ronneberg@mowi.no	John Gunnar Grindskar	915 10 645	john.gunnar.grindskar@mowi.com
SalMar Farming AS	Torgeir Grindskar	915 10 645	Torgeir.grindskar@salmar.no	Marianne Halse	991 53 445	mhalse@salmar.no
Måsøval Fiskeoppdrett AS	Harry Osvald Hansen	917 11 805	h2o@masoval.no	Ingar Kyrkjebø	950 22 889	ingar@masoval.no
Lerøy Midt AS	Stig Nidar Selvåg	970 84 027	sns@leroymidt.no	Line Rønning	952 44 817	Line.ronning@leroymidt.no
Knutshaugfisk AS	Per Gunnar Knutshaug	415 64 385	pgkhaug@online.no	Robert Knutshaug	952 23 575	post@knutshaug.no
Aquagen AS	Ove Grøtan	951 58 666	ove.grotan@aquagen.no	Pål Anders Wang	415 84 907	pal.anders.wang@aquagen.no
Refsnes Laks AS	Ole Arve Viken	958 91 037	ole@refsneslaks.no	Daniel Lian	917 81 262	daniel@refsneslaks.no
Erviks Laks og ørret AS	Synnøve Ervik	415 75 270	post@erviks.no	Stine Ervik	991 61 855	stine@erviks.no
Nekton Havbruk AS	Rune Iversen	480 53 068	rune@nekton.no	Stein Erik H. Roksvåg	99 10 48 58	steinerik@nekton.no

Vedlegg 2 til Avtale om beredskap – Håndtering av skadet, syk og død fisk-

Tabell 2. Ekstern kapasitet ensilasjebåter

Båt (Scanbio)*	Lastekapasitet (m³)	Kapasitet destruksjon fisk (tonn/dag)	Kvern	Vakuumpumpe	EI-bedøver
MS Akvatrans	387	Nei	Ja	Nei	Nei
MS Scantrans	700	300-350	Ja	Ja	Ja
MS Haugfjord	750	350-400	Ja	Ja	Ja
MS Haugbas	340	200-250	Ja	Ja	Ja
MS Biotrans	800	300-350	Ja	Ja	Ja
Båt (Hordafor)**	Lastekapasitet (tonn)	Kapasitet destruksjon fisk (tonn/dag)	Kvern	Vakuumpumpe	EI-bedøver
Jakken	145	145	Ja	Ja	Ja
Hordafor 3	630	600	Ja	Ja	Ja
Hordafor 4	1300	960	Ja	Ja	Ja
Hordafor 2	800	-	Nei	Nei	Nei
Vågtrans	350	-	Nei	Nei	Nei

* I tillegg ser det ut til at MS Key Star kan være aktuell for ferdig ensilasje: 2500 m³ lastekapasitet. Mottak ensilasje: 2.000 tonn/uke + 10.000 tonn lagring.

** Aquafisk Senior: 140 m3 ensilasje. 20-30 tonn dødfisk/time.

Tabell 3. Ekstern kapasitet brønnbåter

Rederi	Båt	Lastekapasitet	Avtaleeier
Sølvtrans	Ronja Polaris	3200 m³	
Sølvtrans	Ronja Superior	2 x 575 m³	
Frøy sjøtransport	Frøystrand	140 tonn	
Rostein	Rochief	1200 m³	
Rostein	Rofjell	650 tonn	
Frøy sjøtransport	Gåsø Viking	450 tonn	
Scanbio	-	-	SalMar Farming AS

Tabell 4. Ekstern kapasitet slakteri

Navn	Adresse	Slaktekapasitet	Slaktekapasitet (fisk/skift)	Kapasitet	Ensilasje
Lerøy, Dolmøya	Sørdolmvn 111, 7252 Dolmøy	-	24000		
Marine Harvest, Ulvan	Ulvøyvn 177, 7242 Knarrlagsund	-	28-41000*	655 t/uke	
Salmar, Innovamar	Industrivn 7266 Kverva	950 t/dag	-	-	
Kråkøy Slakteri	Kråkøyvn 71 7180 Roan	800 t/uke	-	-	
Vikenco	Rindarøyvn 383, 6480 Aukra	180 t/dag	-	-	
Henden	Hendnesvn 99, 6533 Averøy	700 t/uke	-	-	

* kan i krisesituasjoner tilby døgnkontinuerlig slakt (3 skift) inkludert helg såfremt bemanning og overtid er innenfor lovverk. Se tabell 5.

Tabell 5. Slaktematrise for Ulvan Slakteri.

Snitt sløyd (Kg)	Antall (stk) per skift
3,5 - 4,0	41 000
4,0 - 4,5	40 000
4,5 - 5,0	40 000
5,0 - 5,5	35 000
5,5 - 6,0	32 000
6,0 - 6,5	28 000

Beredskapsavtale – håndtering av syk, skadet og død fisk -	Vedlegg 2
Dato gyldig fra: 19.03.2020	Versjon: 4.00

Tabell 6. Ekstern kapasitet ensilasjemottak

Navn	Adresse	Mottakskapasitet (tonn)
Hordafor		650
Hordafor		1.500
Scanbio		5.000
Biokraft		10.000